

Bezoekadres

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
Postbus 16164
2500 BD Den Haag

T 070 340 70 00
www.scp.nl

Inlichtingen bij:

Algemene ontwikkelingen
Drs. Josje den Ridder
T 070 3407825
j.den.ridder@scp.nl

en voor het kwartaalthema:
Dr. Lonneke van Noije
T 070 3406230
l.van.noije@scp.nl

PERSBERICHT

Ongerstheid over de gezondheids- en ouderenzorg toegenomen

Burgerperspectieven 2014|2

Den Haag, 27 juni 2014

- Verwachtingen over de economie blijven verbeteren
- Ongerstheid over de gezondheids- en ouderenzorg toegenomen
- Vertrouwen in de regering over dieptepunt van eind 2013 heen

Kwartaalthema: risico's en de regelreflex

- Meeste zorgen over risico's gaan over ziekte, gezondheidszorg, werkloosheid, inbraak en geweld
- Dubbele houding tegenover regels: het zijn er te veel, maar ook nodig om Nederland veiliger te maken

Dit zijn enkele belangrijke uitkomsten van het tweede kwartaalbericht van 2014 over het *Continu Onderzoek Burgerperspectieven* (COB) dat op 27 juni 2014 verschijnt. Dr. Lonneke van Noije, drs. Josje den Ridder en dr. Hanneke Posthumus besteden hierin aandacht aan opvattingen over politieke en maatschappelijke kwesties en de stemming in Nederland. Speciale aandacht is er dit kwartaal voor fysieke risico's, de verantwoordelijkheden die burgers van de overheid verwachten om die risico's te beperken en de 'regelreflex' van bestuurders die zich daarbij soms voordoet.

Voor het COB wordt sinds 2008 elke drie maanden een enquête gehouden. Daarnaast zijn er focusgroepen (vanaf 2013 in de even kwartalen) en telefonische vervolginterviews (in de oneven kwartalen). De gegevens van dit kwartaal zijn verzameld tussen 1 april en 2 mei 2014. Het onderzoek wordt uitgevoerd voor het kabinet in opdracht van de Voorlichtingsraad.

De verwachtingen over de economie blijven verbeteren

De verbetering van de economische stemming, die in het laatste kwartaal van 2013 begon, zet dit kwartaal verder door. 78% verwacht dat de economische situatie de komende twaalf maanden niet verder verslechtert; vorig jaar was dat nog 46%. Ook het aandeel dat voldoende tevreden is met de Nederlandse economie neemt verder toe: van 58% vorig kwartaal naar 62% dit kwartaal. Daarmee is de economische tevredenheid echter nog niet terug op het niveau van 2008-2010, toen 67% tot 81% voldoende tevreden met de economie was.

Het optimisme over de economische toekomst is niet bij iedereen even groot. Terwijl 53% van de mensen met een bovenmodaal gezinsinkomen en 52% van de hogeropgeleiden verwachten dat de economische situatie de komende twaalf maanden zal verbeteren, is dat onder mensen met een benedenmodaal inkomen en lageropgeleiden resp. 23% en 20%. Er is kortom een groep die hoopvol is over de economie, maar ook een groep die dat niet is. Sommigen zeggen er weinig van te merken dat het economisch beter gaat. Vooral de werkloosheid is een punt van zorg.

Ongerustheid over gezondheidszorg en ouderenzorg toegenomen

De gezondheidszorg wordt dit kwartaal vaker genoemd als belangrijkste maatschappelijk probleem, zeker de bezorgdheid over de ouderenzorg is de afgelopen kwartalen sterk gestegen. Ook in onderzoek van de Eurobarometer wordt de gezondheidszorg in het voorjaar van 2014 vaker genoemd als belangrijkste probleem van Nederland. De ongerustheid over de zorg gaat vooral over de zorgkosten en de bezuinigingen in de gezondheids- en ouderenzorg. Vrouwen, ouderen en lageropgeleiden noemen de ouderenzorg vaker als maatschappelijk probleem. Mensen verwoorden deze zorgen als volgt:

"Ik vind de problemen rond het zorgbeleid zorgelijk. We moeten ouderen en kwetsbaren in onze samenleving blijven ondersteunen!"
(vrouw, 60 jaar)

"De bezuinigingen zijn vooral op sociaal gebied. Mensen aan de onderkant van de samenleving kunnen vaak niet meer zelf doen, zoals de regering wil. Vooral de zwakkeren zullen hierdoor geen toegang meer hebben tot goede zorg. Ook de bezuinigingen op de ouderenzorg, thuiszorg en verzorgingstehuis, gaan tot vele schrijnende gevallen leiden met eenzame ouderen die nergens terecht kunnen en geen mantelzorgers hebben." (vrouw, 32 jaar)

Ook als we mensen vragen aan welke terreinen de regering meer of juist minder geld moet uitgeven, blijkt zorg een belangrijker thema. De steun voor meer geld voor het verbeteren van de gezondheidszorg is dit kwartaal toegenomen van 66% eind 2013 naar 77%. Andere terreinen waarvoor men meer geld wil zijn het verbeteren van de werkgelegenheid (85%), het onderwijs (73%) en de bestrijding van armoede (71%). Minder geld zou de regering volgens burgers moeten uitgeven aan internationale missies (56%) en aan de ontwikkeling van arme landen (50%).

Vertrouwen in regering over dieptepunt eind 2013 heen

49% van de Nederlanders heeft voldoende vertrouwen in de Tweede Kamer, 44% in de regering. Die percentages zijn vergelijkbaar met vorig kwartaal. Daarmee is het vertrouwen in de politiek nu over het dieptepunt van het derde en vierde kwartaal van 2013 heen; toen had 45% vertrouwen in de Tweede Kamer en 39% in de regering. Een meerderheid (56%) heeft echter nog steeds onvoldoende vertrouwen in de regering. De belangrijkste klacht is dat het kabinet niet luistert of te weinig daadkrachtig is.

Kwartaalthema: risico's en de regelreflex

Persbericht

Dit kwartaal besteden we aandacht aan fysieke risico's en de verantwoordelijkheden die burgers aan de overheid toekennen om die risico's in te dammen. Onder fysieke risico's verstaan we risico's op materiële of lichamelijke schade die niet opzettelijk door anderen wordt toegebracht (bijvoorbeeld door technologische of natuurrampen, niet door criminaliteit).

Meeste zorgen over risico's op het gebied van gezondheid, werk en criminaliteit

Als we mensen vragen over welke risico's ze zich in het dagelijks leven het meeste zorgen maken, noemen zij het vaakst het risico op ziekte en risico's door slechtere gezondheidszorg, werkgelegenheid en criminaliteit. Over het algemeen ziet men een grote rol voor de overheid in het verkleinen van deze risico's. Mensen zijn zelf verantwoordelijk voor een gezonde leefstijl en opletten in het verkeer, maar ook dan wil men vaak dat de overheid ondersteunt met voorlichting. Bovenal moet de overheid zorgen voor goede basisvoorzieningen en strenger toezien op regelgeving.

Burgers maken zich weinig druk om fysieke risico's en vinden dat pech bij het leven hoort

Burgers maken zich minder druk over fysieke veiligheidsrisico's dan over sociale risico's als inbraak en geweld. Een overgrote meerderheid van 91% vindt dat risico's bij het leven horen en nooit helemaal zijn uit te sluiten. Als mensen moeten kiezen tussen het accepteren van pech en meer overheidspreventie van fysieke incidenten, vindt nog 41% dat mensen moeten accepteren dat pech bij het leven hoort, tegen 22% die de voor extra overheidsmaatregelen kiest.

Dubbele houding tegenover regels: het zijn er te veel, maar ook nodig om Nederland veiliger te maken

Een meerderheid van 63% vindt dat er in Nederland te veel regels zijn. Toch ziet men het nut van regels om risico's in te dammen wel in. Als het gaat om regels die burgers tegen risico's beschermen, vindt een minderheid van 36% dat er geen nieuwe regels mogen komen. Als de regels tegen risicovol gedrag van anderen beschermen, dan vindt nog 21% dat de overheid geen regels mag opleggen die de individuele vrijheid beperken. Men is kritischer wanneer politici om regels roepen dan wanneer de overheid regels maakt: 55% resp. 41% vindt dat men dat na een incident te snel doet. Vaak biedt handhaving van bestaande regels betere preventie.

Burgerperspectieven 2014|2, Lonneke van Noije, Josje den Ridder en Hanneke Posthumus, Den Haag, Sociaal en Cultureel Planbureau, juni 2014, ISBN 978 90 377 0690 1, prijs €12,50.

De publicatie is verkrijgbaar bij de (internet)boekhandel en te bestellen of te downloaden via www.scp.nl.

Voor meer informatie over de algemene ontwikkelingen Josje den Ridder (070 3407825 / 06 21661878; j.den.ridder@scp.nl); voor meer informatie over het kwartaalthema Lonneke van Noije (070 3406230 / 06 41479121; l.van.noije@scp.nl).